§ 36
Samråd angående regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet

HSN 2020-0169

Ärendebeskrivning
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska besluta om en regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet. Planen ska innan beslut i vårdens kunskapsnämnd samrådas med hälso- och sjukvårdsnämnden.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Ärende fyra till vårdens kunskapsstyrningsnämnd 19 februari 2020
Regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet, VKN 2020-0010

Yrkanden
Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning
Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer eget yrkande under proposition och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens yrkande.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tagit del av regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet och har inget att erinra.

Deltar ej i beslut
Talla Alkurdi (S) anmäler att S-ledamöterna inte deltar i beslutet.
Jonas Lindberg (V) anmäler att V-ledamöterna inte deltar i beslutet.

Särskilt uttalande
Helen Schoultz (SD) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga).
Talla Alkurdi (S) lämnar för S-ledamöterna ett särskilt uttalande (bilaga).
Jonas Lindberg (V) lämnar för V-ledamöterna ett särskilt uttalande (bilaga)
Anna Starbrink (L) lämnar för L-, M-, C-, KD- ledamöterna och ledamoten för Miljöpartiet ett särskilt uttalande (bilaga).

Expedieras till
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

SÄRSKILT UTTALANDE
2020-02-18

HSN 2020-0169

Hälso- och sjukvårdsnämnden
6
Bilaga § 36 HSN 200218

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Samråd angående regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet

I såväl den regionala som nationella handlingsplanen finns goda intentioner och mål. Både regionalt som nationellt har handlingsplanerna målet att kunna ge god och säker vård, alltid och överallt. Dessutom har man som övergripande mål att ingen patient ska behöva drabbas av vårdskador.

Förutsättningen för att kunna ge god och säker vård finns i välutbildad vårdpersonal, oavsett om det handlar om läkare, sjuksköterskor, undersköterskor eller annan paramedicinsk personal. Dessutom måste det finnas personal i erforderlig omfattning för att kunna bedriva en god och säker vård där antalet vårdskador kan minimeras. Samtidigt måste de regler och rutiner som upprättats för att säkerställa en god patientsäkerhet följas och efterlevas.

I dagens situation, med uppsägningar av vårdpersonal på de stora sjukhusen och med vårdplatsbrist orsakad av personalbrist är förutsättningarna för att ge en god och säker vård allvarligt försämrade. Risken för vårdskador ökar vid överbeläggningar och en alltför tung arbetsmiljö för de vårdanställda, vilket är situationen idag.

För att kunna förbättra vårdkvalitet och minska vårdskador måste Region Stockholm ta bättre hand om den personal som redan finns, och lyckas återrekrytera välutbildad och erfaren personal som valt att lämna vårdyrkena. Att istället varsla hundratals läkare och undersköterskor om uppsägning kommer inte att bidra till färre vårdskador eller förbättrad vårdkvalitet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

SÄRSKILT UTTALANDE
2019-02-18

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ärende 6
HSN 2020-0169
Bilaga HSN 200218 § 36

Samråd angående regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet

Patientsäkerheten är lagstadgad enligt patientsäkerhetslag (2010:659). Den syftar till att främja hög patientsäkerhet inom hälso- och sjukvård och jämförlig verksamhet. Patientsäkerhetslagen ska främja hög patientsäkerhet inom hälso- och sjukvården[1]. Där beskrivs även hälso- och sjukvårdspersonalens skyldighet att utföra sitt arbete enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget ansvar för hur arbetsuppgifter utförs. Dessutom ska hälso- och sjukvårdspersonalen bidra till god patientsäkerhet och rapportera både risker för vårdskador och händelser som lett till, eller hade kunnat leda till vårdskador till vårdgivaren.

Överbeläggningar på vårdavdelningarna och utlokalisering av patienter innebär patientsäkerhetsrisker. Enligt nationella siffror är antalet vårdskador 60 procent högre för utlokaliserade patienter [Definition: Inskriven patient som vårdas på en annan vårdenhet än den som har specifik kompetens och medicinskt ansvar för patienten][2]. De vanligaste skadorna är vårdrelaterade infektioner och trycksår.

Vittnesmålen om en hotad patientsäkerhet från sjukvårdspersonalen i Region Stockholm har aldrig varit så många som idag. Över 19 000 personer har anslutit sig till Sjukvårdsuppropet och närmare 400 vittnesmål har samlats in[3]. Uppropet startade under 2019 efter ytterligare personalvarsel och sparkrav på Stockholms akutsjukvård. Vittnesmålen beskriver förutom ovärdiga arbetsförhållanden även patienter som vårdas i korridorer och en hotad patientsäkerhet. Dessutom anger personalen att det saknas tid för att rapportera alla de avvikelse som uppstår. Det är mycket allvarligt.

---

[1] https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientsakerhetslag-2010659_sfs-2010-659
[2] Skador i vården – utveckling 2013 - 2017 Nationell nivå SKL (2018).
[3] https://www.sjukvardsuppropet.se/

Såväl väntetider på akutmottagningarna, stängda vårdplatser och överbeläggningar och utlokaliserade patienter på akutsjukhusen har ökat betydligt över tid i vår region [4]. Överbeläggningarna på regionens sjukhus har i snitt 2019 legat på 105 procent. Samma siffra på Karolinska universitetssjukhuset är 109 procent. Det är alltså nära en av tio patienter som vårdas där som har en vårdplats som inte är godkänd. En rekommenderad beläggning brukar sägas vara 85 procent för att uppnå hög patientsäkerhet och en god arbetsmiljö för personalen. I den situationen beslutade alltså den blågröna majoriteten i slutet av år 2019 om sparkrav på akutsjukhusen och varslar vårdpersonal.

Vi socialdemokrater ser även med oro på konsekvenserna för patientsäkerheten som införandet av oprövade verksamhetsmodeller inom akutsjukvården har haft i vår region. En otydlig ansvarskedja uppstod på Karolinska sjukhuset i samband med införandet av värdebaserad vård – med t ex oacceptabla vårdköer för svårt sjuka patienter. Ivo har även nyligen kritiserat sjukhuset för att det medicinska ansvaret brister för de utlokaliserade patienterna. På grund av detta har flera Lex Maria-anmälningar gjorts. I framtagandet och införandet av nya verksamhetsmodeller måste professionen vara delaktig med sin kompetens och erfarenhet för att kunna garantera patientsäkerheten även i en omställningsprocess.

Vi socialdemokrater anser att en regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet är ett dokument av stor betydelse. Därför är det högst anmärkningsvärt att detta ärende inte går vidare till högsta instans, regionfullmäktige, för beslut. Det saknas stöd i reglementet för motivera detta beslut. Såväl Folkhälsopolicyn och Kompetensförsörjningsstrategin har beslutats av regionfullmäktige. Varför inte en regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet?

Vi socialdemokrater är även starkt kritiska till att inga resurser tillförs implementeringen av handlingsplanen. Istället kämpar akutsjukhusen med stora sparkrav. Risken är att den regionala handlingsplanen för ökad patientsäkerhet inte får det genomslag som skulle behövas.

Med anledning av ovanstående väljer Socialdemokraterna att inte delta i beslutet.

[4] https://www.vantetider.se/Kontaktkort/Stockholms/Overbelaggning

Region Stockholm

HSN

SÄRSKILT UTTALANDE

2020-02-18

Vänsterpartiet

Ärende nr 6

HSN 2020-0169

Bilaga HSN 200218§ 36

Samråd angående regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet

Den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet ligger som grund för förvaltningens förslag. Det är positivt, så är också den formulerade visionen ”God och säker vård – överallt och alltid”, liksom handlingsplanens övergripande mål ”Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskador”.

I den regionala handlingsplanen finns viktiga problemformuleringar och en del bra förslag. Men en så viktig och omfattande handlingsplan måste byggas upp genom en gedigen demokratisk process, där medarbetare på olika nivåer, fackliga organisationer, patientföreningar och andra som berörs ges möjlighet att genom diskussioner och remisser påverka sakinnehållet.

Med en genuint demokratisk beslutsprocess skulle handlingsplanen för ökad patientsäkerhet också ha blivit innehållsmässigt bättre. När många människor ges möjlighet att påverka ett beslut så skapas också djupare förankring för beslutet. Legitimitet skapas just genom breda demokratiska processer. Så har dock inte processen sett ut gällande denna handlingsplan. Enbart av det skälet finns anledning att kräva återremiss. Vi vill ha en handlingsplan utformad i en beslutsprocess enligt ovanstående principer.

Den föreslagna handlingsplanen presenteras till HSN i samma tid som läkare och sjuksköterskor över hela regionen larmar om en mycket allvarlig situation vad gäller just patientsäkerhet. Det handlar inte bara om det kaotiska jul- och nyårshelgen på akutsjukhusen i Region Stockholm, utan även om de extrema nedskärningar som nu håller på att genomföras. Det blågröna styrets budget, som vägleds av marknadsliberala principer, är huvudorsaken till krisläget.

Ord måste följas av handling. Men i det här fallet står många av de vackra formuleringarna i handlingsplanen för patientsäkerhet i direkt motsättning till just den hälso- och sjukvårdsbudget som de blågröna har drivit igenom. Att avskeda hundratals läkare och undersköterskor i en region som växer befolkningsmässigt, och dessutom har en växande andel äldre i befolkningen, är en politik som går i stick i stäv med ökad patientsäkerhet.

I planen skrivs bland annat följande kloka ord; ”Faktorer som stress, arbetsbelastning och återhämtning är avgörande för att kunna utföra ett säkert arbete. Arbetsmiljöns betydelse för patientsäkerheten är således centralt.” Vänsterpartiet instämmer till fullo. Det är också en av anledningar till att vår budget 2020 satsade 1,3 miljarder kronor mer på sjukvården. Med större resurser ges också möjlighet till att anställa mer personal, förbättra arbetsmiljön och ge personalen tid till återhämtning.

Vänsterpartiet anser, precis som handlingsplanen, att; ”En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med hälso- och sjukvårdspersonal med adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete. Kompetensförsörjningen är således en faktor som påverkar riskerna för vårdskador.” Men kompetensförsörjningen hotas i regionen bland annat därför privata vårdgivare inte deltar i vidareutbildning och grundutbildning av vårdpersonal. Inom den offentliga vården finns idag sällan tid till kompetensutveckling för den anställda personalen, så pressad är arbetssituationen. Återigen står således planens vackra ord mot vårdens verklighet i den blågrönt styrda regionen.

I planen poängteras att patientsäkerheten måste bevakas ”inför och under utrullning av Framtidens Vårdinformationsmiljö (FVM)”. Det är ett viktigt påpekande, och den risken måste understrykas. Såsom FVM-frågan skötts hittills finns all anledning till oro. Patientsäkerheten är också ett av de många skäl som Vänsterpartiet lyfter fram när vi kräver att beslutet om FMV måste förberedas betydligt bättre än vad som hittills har skett.

Vänsterpartiet instämmer i planens skrivning om att; ”Vården ska så lång som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. En välinformerad patient som aktivt deltar i sin vård och i patientsäkerhetsarbetet bidrar till en bättre och säkrare vård.” Samtidigt vill vi understryka att en sådan princip inte får leda till att ansvaret skjuts över till patienten, vilket det finns risk för i en av ekonomiska åtstramningar utsatt sjukvård. Patienten ska absolut medverka men inte själv tvingas hitta rätt inom vårdapparaten.

Vi anser, mot bakgrund i allt ovanstående, att handlingsplanen ska återremitteras, och att det bearbetade förslaget även måste ut på regional remiss i vår egen region så att planen både får legitimitet och rätt riktning. Dessa krav kommer att lyftas fram i ett FTB till Vårdens kunskapsstyrningsnämnd.

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Liberalerna
Moderaterna
Centerpartiet
Kristdemokraterna
Miljöpartiet

SÄRSKILT UTTALANDE

2019-01-29
Ärende 6

Bilaga HSN 200218 § 36

Särskilt uttalande med anledning av regional handlingsplan för ökad patientsäkerhet

Den styrande majoriteten välkomnar den regionala patientsäkerhetsplanen och konstaterar att den politiska processen tar vid i Vårdens kunskapsstyrningsnämnd.